

Registry of Open Access Repositories

A nyílt hozzáférésű dokumentumok archívumainak nyilvántartását szolgáló *Registry of Open Access Repositories (ROAR)* a *Southamptoni Egyetem* egyik doktorandusz hallgatója, *Tim Brody* disszertációjának részeként jött létre.

A ROAR lehetőséget nyújt növekedési grafikonok generálására egyrészt intézmény-, illetve archívum-típus alapján (pl. önálló kutatást végző intézmények), másrészt az egyes intézményekre lebontva. Ezáltal különös érdeklődésre tarthat számot mind a nyílt hozzáférés mozgalmának szószólói, mind a mozgalom ellenzői körében, hiszen meglehetősen pontos képet igyekszik nyújtani az OA-archívumok aktuális állapotáról, valamint az e téren bekövetkező változásokról. Alkalmas az archívumok rangsorolására is aktuális tartalmuk nagysága, vagyis méretük alapján. A ROAR a naprakész adatok aranybányája mindazok számára, akik készítenek érzéket a nyílt hozzáférésű dokumentumok archívumainak mennyiségi elemzésére.

A ROAR-ról alkotott kép akkor lesz pontosabb, ha az OA-archívummal rendelkezők mindegyike regisztrál a <http://archives.eprints.org/?action=add> oldalon, így archívumuk tartalmi növekedése nyomon követhető. Az archívumok nemcsak típusuk, hanem földrajzi elhelyezkedésük (ország) és az

alkalmazott szoftver alapján is kereshetők (pl. Magyarországon található, *GNU Eprints*et használó, önálló kutatást végző intézmények).

A ROAR hibájaként róható fel, hogy a rekordok száma nem fedi mindenképpen a teljes szövegű cikkek vagy disszertációk számát: sok rekord csupán metaadatokat (szerző, cím stb.) tartalmaz. A ROAR az alkotó szándékai szerint a későbbiek során alkalmas lesz a teljes szövegű rekordok elkülönített kezelésére. Mindamelllett szükséges lesz az archívumok újszerű osztályozása annak megállapításához, hogy adott archívumon belül a rekordok hány százaléka tartalmaz pusztán metaadatokat, és hány százaléka tekinthető teljes szövegűnek. Meg kell jegyezni, hogy a teljes szövegű rekordok közül sem tekinthetjük mindegyiket a nyílt hozzáférés céljainak szempontjából relevánsnak. A ROAR egyrészt nem regisztrál olyan archívumokat, amelyek mindössze folyóiratcikkek utánnyomásait, disszertációkat, oktatási anyagokat, ún. szürke irodalmat stb. tartalmaznak, másrészt olyanokat sem, amelyek pusztán metaadatok tárolására szorítkoznak.

További információ: <http://archives.eprints.org/>

<http://www.ecs.soton.ac.uk/~harnad/Hypermail/Amsci/5093.html/>

(Dancs Szabolcs)